

יחזקאל מרדכי

תרצ"א - תשי"ז

1931-1957

אלבום זה הוא חלק מתכנית ההנצחה הארצית, מיזם חברתי וערכי, אשר במסגרתו בני נוער פוגשים משפחה שכולה, לומדים ושומעים על יקיר ליבן ומכינים אלבום הנצחה.

התלמידים המשתתפים בתכנית זו, מבצעים את פעילותם במסגרת תוכנית מעורבות חברתית. התלמידים מלווים בכל שלבי הפעילות על-ידי פרחי הוראה מהמכללות האקדמיות לחינוך.

תכנית זו נעשית בשיתוף הגופים הבאים:
אגף בכיר הכשרה והתמחות עובדי הוראה, משרד החינוך
ארגון יד לבנים
תיכון פלך
ומכללת דוד ילין.

כתיבה ועריכה התלמידות: אלומה צלניק והלליה אזולאי תיכון פלך, ירושלים
ליווי הנחייה פרח ההוראה: איילת זרקא, מכללת דוד ילין.

אלבום זה מוקדש
לזכרו של :
יחזקאל מרדכי

י"ב בטבת תרצ"א 1.1.1931

כ"ט בתמוז תשי"ז

28.7.1957

רקמה אנושית אחת חוה אלברשטיין

כשאמות, משהו ממני, משהו
ממני

ימות בך, ימות בך.
כשתמות, משהו ממך בי, משהו
ממך בי

ימות איתך, ימות איתך.
כי כולנו, כן כולנו
כולנו רקמה אנושית אחת חיה
ואם אחד מאיתנו
הולך מעמנו
משהו מת בנו -

ומשהו, נשאר איתו
אם נדע, איך להרגיע, איך
להרגיע

את האיבה, אם רק נדע.
אם נדע, אם נדע להשקיט את
זעמנו

לומר סליחה, על אף עלבוננו
אם נדע להתחיל מהתחלה.

ילדותו

יחזקאל מרדכי נולד בתאריך
י"ב בטבת תרצ"א, 1.1.1931
בעיר עמדיה שבכורדיסטן .

העיר "עמדיה" הינה עיר בצפון
כורדיסטן העיראקית, שחולקה
לעיר תחתית ועיר עליונה,
ובשניהן רובע יהודי ושני בתי
כנסת, אחד מהם עתיק. הנוסע
בנימין מטודלה שביקר באזור בין
השנים 1170 - 1167 כתב על
חיי הקהילה היהודית בכפר.
בעמדיה חיו כ-400 יהודים
ובשנים 1951-1950 הם עלו
לארץ ישראל.

העיר עמדיה שבכורדיסטן

יחזקאל בן לכזאלה ושמעון
בהיותו צעיר נפטרו הוריו ומרדכי
הפך ליתום .
בעקבות כך חי יחזקאל אצל
אחיו ואחותו .

הנסיך הקטן

יהונתן גפן

פגשתי אותו בלב המדבר

יפה שקיעת שמש ללב עצוב

ציירתי לו עץ וכבשה על נייר

והוא הבטיח לי שישוב

הנסיך הקטן מפלוגה ב'

לא יראה עוד כבשה שאוכלת פרח

וכל שושניו הן קוצים כעת

וליבו הקטן קפא כקרח

ואם אי פעם תגיעו לכאן

תדעו שכאן הוא חרש צנח

וקול הנפילה מעולם לא נשמע

בגלל החול הרך

והיה אם יופיע שם ילד אחד

שפניו שוחקות ושיער לו זהב

תדעו שזה הוא, והושיטו לו יד

ולטפו את אבק המדבר מעיניו

בשל היותו יתום, יחזקאל פעל ועשה
הכול על פי ההגיון שלו והבנתו
האישית. הוא היה אדם עצמאי והיה
בעל מוסר עבודה חזק ועמיד .

יחזקאל התאפיין בחריצותו ובסקרנותו
ללמוד ולהבין, הוא למד קריאה וכתובה
בשפה הערבית בכוחות עצמו.
יחזקאל היה אדם משכיל, שהכיר בערך
הלימוד וההשכלה, לכן דחף ודרבן בני
נוער שהכיר ללמוד בישיבות ובמוסדות
להשכלה גבוהה .

העיניים של טוליק

מילים: רמה סמסונוב

טוליק יושב לו בשקט בחול
יושב ומביט על הים הכחול
העיניים של טוליק שני כוכבים
ואוכל הוא בנחת אשכול ענבים.
טוליק, הי טוליק, תן לי עינב
אך טוליק שותק, כמעט נעלב
העינב הוא של טוליק כל האשכול
רק לו, לו לטוליק, מותר לאכול.

ליחזקאל היה קשר חם ומיוחד עם
בני משפחתו. הוא היה ידוע כאדם
עדין נפש, נעים הליכות ויפה תואר,
צחוק וחיוך תמידי היו נסוכים על
פניו.

קרוביו מספרים כי אהב מאוד אנשים
והיה אדם חברותי וטוב מזג. הוא
האמין כי כל בני האדם נולדו שווים,
תמך בזולת וסייע לאנשים.

בגיל צעיר יחזקאל עזב את
העיר עמדיה והגיע ל"בגדד"
עיר הבירה בעיראק .
בבגדד עבד כמלצר ותוך זמן
קצר התמנה לראש
המלצרים של המלך בעיר .
יחזקאל התלווה אל המלך
בכל נסיעותיו במדינה
ומחוצה לה .

בגדאד היא עיר הבירה של
עיראק, ואחת הערים הגדולות
במזרח התיכון.

העיר בנויה על שני עברי נהר
ה'חידקל' ומספר גשרים
המחברים בין שני חלקיה. מקור
שמה של העיר הוא בשפה
איראנית קדומה, ופירושו "דבר
הניתן על ידי האל" או
"דבר הנברא על ידי האל".

העיר בגדד שבעיראק

כאשר הגיע המועד וחייב היה
להתגייס לצבא העיראקי ,
העדיף יחזקאל לעזוב את
הכול מאחוריו, ועלה לארץ
בשנת 1949 דרך פרס בעלייה
בלתי חוקית .

אנחנו מאותו הכפר
נעמי שמר

אנחנו שנינו מאותו הכפר
אותה קומה, אותה בלורית
שיער
אותו חיתוך דיבור מה יש
לומר
הן אנחנו מאותו הכפר

אנחנו שנינו מאותו הכפר
שדה ירוק חצינו עד צוואר
בערב שבנו יחד לכיכר
כי אנחנו מאותו הכפר

ובלילות שישי
כשרוח חרישי
בצמרות שחורות עובר
אז אני אותך זוכר

תמיד בפרדסים ובשדרות
אהבנו את אותן הנערות
אבל תמיד אמרנו - אין דבר
זה הכל נשאר בתוך הכפר

אני זוכר בקרב שלא נגמר
ברחנו אל אותם המקומות
לחמנו בשלוש המלחמות
זחלנו על קוצים ועל דרדר
אבל שבנו יחד אל הכפר

פתאום ראיתי איך אתה נשבר
וכשעלה השחר מן ההר
אז אותך הבאתי אל הכפר

אתה רואה אנחנו כאן בכפר
כמעט הכל נשאר אותו הדבר
בתוך שדה ירוק אני עובר
ואתה מעבר לגדר

ובלילות שישי

גיוסו

בהגיעו לארץ ישראל, יחזקאל
מרדכי התגייס לצבא הגנה
לישראל.

צבא הגנה לישראל הוא
צבאה של מדינת ישראל
והארגון המרכזי במערכת
הביטחון הישראלית. צה"ל
משמש ככוח ההגנה
העיקרי על קיומה של
מדינת ישראל.

כאשר השתחרר מצה"ל, התגייס

יחזקאל למשמר הגבול .

יחזקאל האמין שזוהי הדרך

הנכונה והטובה ביותר לשרת בה

את מדינת ישראל ובכך לתרום

את חלקו.

משמר הגבול (מג"ב) (הוא זרוע
מבצעית של צה"ל ושל
משטרת ישראל שמטרתה לתת
מענה לבעיות ביטחון פנים,
לוחמה בטרור ואבטחת
הגבולות. משמר הגבול הוקם
בשנת 1949 כחיל הספר,
בשנת 1952 הוקמו הפלוגות
הראשונות במשטרה ומ 1953-
היחידות אוחדו והוא קיים
בשמו הנוכחי.

Activestills.org

חייל משמר הגבול
אסאלה
יוסי גיספן: מילים

היינו זוג יונים תמימים ובישניים
חלמנו אז על בית עם גינה וילד
פתאום הכל נגמר הלב שלי נשבר
כשהבשורה הכי מרה דפקה בדלת
נשבענו אמונים שנאהב לעולמים
כל יום חיכיתי שתשוב
הלכת לצבא ואיתך האהבה עכשיו
קשה לי ועצוב
אתה שאהבת לא תשוב לעד
אתה למעלה ואני לבד

הזמן חולף לאט בתוך העצב שט
בלילות אני בוכה ולא נרדמת
ובתמונה ממול חייל משמר הגבול
מביט אלי באהבה המיותמת

היכן החייל שלי

אדמה את דמותך

מתי אשמע את קולך?

לי נדמה שאתה נמצא כאן

אדמה את דמותך

מתי אשמע את קולך?

לי נדמה שאתה נמצא כאן

היכן החייל שלי

אתפלל לאלוהים

שיחזיר לי שוב אותך

לי נדמה שאלוהים

לא רוצה שתחזור

לי נדמה שאלוהים

לא רוצה שתחזור

נפילתו

יחזקאל מרדכי נהרג בעת מילוי

תפקידו כאיש משמר הגבול

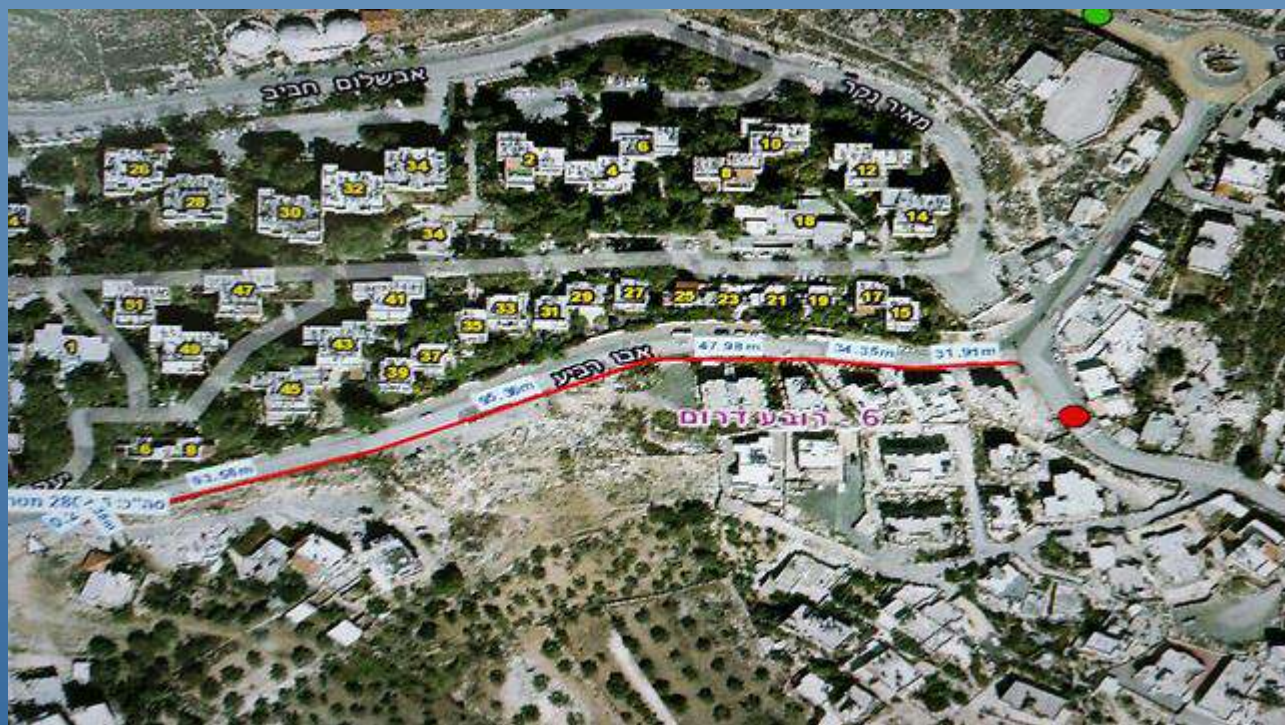
בכ"ט בתמוז תשי"ז

(28.7.1957)

הוא נפל בקרבת הגבול של

ג'אבל מוכאבר

אשר באזור נתיב הל"ה.

שכונת ג'בל מוכאבר
היא שכונה במזרח ירושלים,
במקור זהו כפר ערבי שסופח
לעיר.

ג'בל מוכאבר ממוקמת על
מורדות מזרחיים וצפוניים של הר
מיסודם של בני השבט הבדואי
ערב א-סוואחרה. כיום נחשב
הכפר מבחינה מוניציפלית לאחת
משכונות העיר.

שכונת ג'בל מוכאבר

מרדכי נפגע מכדורים שנורו
מצד האויב ופגעו בחזהו
ובבטנו .

בעודו גוסס בדרך לבית
החולים, הספיק יחזקאל
לומר למפקדו שלוש מילים:
"אני רוצה לחיות."

לזכרו

יחזקאל מרדכי היה בן
עשרים ושש בנפלו .
הוא הובא למנוחות בבית
העלמין הצבאי בהר הרצל
בירושלים ושם נטמן .

הר הרצל

ממוקם במערב ירושלים
המשמש כבית הקברות
הלאומי של מדינת ישראל.
בהר זה נמצא בית הקברות
הצבאי הראשי של המדינה
וכן חלקת גדולי האומה בה
קבורים מנהיגי המדינה
והציונות. בכניסה להר נמצא
מוזיאון הרצל ובו שוכן מאז
2017 היכל הזיכרון הלאומי
שבו מונצחים כל הנופלים
בהגנה על הארץ.

בשל מיקומו של בית הקברות
בירושלים הוחלט שהוא לא ישמש
רק כבית קברות אזורי אלא כבית
הקברות הצבאי הלאומי. עקב
החלטה זו נקברו במקום גם
נופלים מהתקופה שלפני הקמת
המדינה שחלקם נקברו בקברי
אחים – נופלי המחתרות, עולי
הגרדום, לוחמי הבריגדה היהודית,
צנחני היישוב, וכדומה. בנוסף,
הוקמו בהר אנדרטאות מרכזיות
לקבוצות שונות שלא הובאו לקבר
ישראל או שנקברו במקומות
אחרים.

הר הרצל

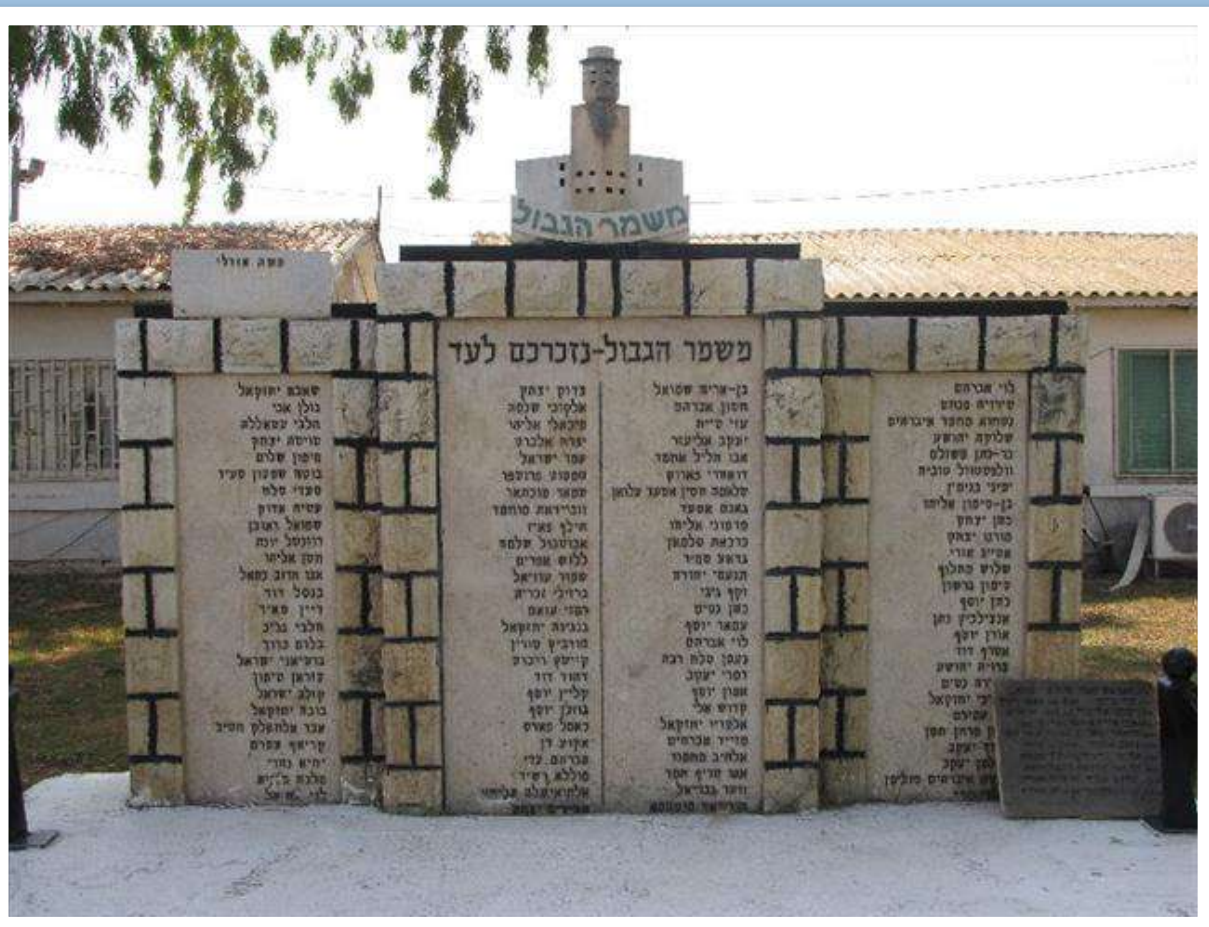
יחזקאל הונצח במספר
אתרי הנצחה לחללי
צה"ל ומשמר הגבול
אתר הנצחה לחללי
משמר הגבול צומת עירון

אנדרטה לחללי משמר הגבול במרחב מרכז

אנדרטה לזכר חללי משטרת ישראל בבית שמש

בית יד לבנים ירושלים

דברי התלמידות

עברו 64 שנים, אולם איש לא שכח מה עשית. איך שמרת ונלחמת עבור מדינתו. איך עמדת באומץ בחזית, למרות שעלית מן הגלות. איך השארת את הכול והתחלת מחדש בארץ. איך הקרבת כל מה שהיה לך כדי שליהודים בכל העולם יהיה תמיד בית מוגן ובטוח לחזור אליו.

במהלך למידתנו על יחזקאל מרדכי, קיבלנו השראה מדמותו ומסיפור חייו המרגש, ללכת אחר האמונה והלב, ולזכור שעם עבודה קשה מגיע גמול. למדנו על מסירות נפש והקרבה אישית למען דבר גדול יותר, חשיבה על הפרט ודאגה לאחר.

הלליה אזולאי ואלומה צלניק.

יהי זכרו ברוך

